

Colombia: Situasjonen for personer tilknyttet den politiske bevegelsen Colombia Humana

- Har medlemmer av Colombia Humana blitt utsatt for trusler?
- Har medlemmer av Colombia Humana blitt utsatt for andre typer overgrep?

Kort om kildesituasjonen

Denne responsen baserer seg mye på muntlige kilder. Landinfo besøkte Bogotá og Cucutá i Colombia på en informasjonsinnhentingsreise i mai 2019. Der hadde vi møter med blant annet en representant for en internasjonal hjelpeorganisasjon, et colombiansk forskningsinstitutt (CERAC) og flere humanitære organisasjoner. Dette er kilder som Landinfo har holdt kontakten med i etterkant av reisen, og også i forbindelse med innhenting av informasjon til denne responsen. Landinfo har i tillegg innhentet informasjon fra en representant for Latin-Amerika-gruppene i Norge. Responsen viser også til flere skriftlige kilder, blant annet nyhetsartikler fra den colombianske avisen El Spectador og artikler fra den latinamerikanske nyhetsbasen Infobae.

Om Colombia Humana

Colombia Humana er en vestreorientert progressiv politisk bevegelse som ble dannet av nåværende leder Gustavo Petro i forbindelse med presidentvalget i 2011. Colombia Humana slo seg sammen med partiet De Grønne i 2013 og dannet partiet La Alianza Verde. I 2015 gikk bevegelsen over til på nytt å bli en progressiv bevegelse under navnet Colombia Humana (Bogotá cómovamos u.å.). Forskningsinstitusjonen CERAC (møte i Bogotá, mai 2019) betegner Colombia Humana som en venstrepopulistisk bevegelse i opposisjon til dagens myndigheter.

Da geriljaen FARC ble avvæpnet i forbindelse med fredsavtalen med colombianske myndigheter i 2016, dannet en del tidligere FARC-soldater allianser med ulike politiske partier. Colombia Humana var et av de politiske partiene/bevegelsene som FARC dannet forbindelser med (ICG 2019).

Colombia Humana omtales både som et politisk parti og som en politisk bevegelse. Ifølge en representant for Latin-Amerika-gruppene i Norge har

Colombia Humana aldri blitt registrert som et lovlig politisk parti i Colombia. Gustavo Petro samlet likevel underskrifter og stilte som bevegelsens presidentkandidat i 2018 (representant for Latin-Amerika-gruppene i Norge, telefonsamtale mai 2021). Petro tapte imidlertid valget mot den konservative Ivan Duque fra partiet Centro Democrático. Duque er i dag landets president.

Har bevegelsen blitt utsatt for trusler? I så tilfelle, fra hvem?

Ifølge en representant for Latin-Amerika-gruppene i Norge er det viktig å koble Colombia Humana med det som skjer i Colombia i dag. Representanten opplyser at Gustavo Petro er kjent for sine uttalelser rettet mot de paramilitære. De paramilitære har fortsatt stor kontroll i flere områder av landet, som i Norte de Santander på grensen til Venezuela. Petros uttalelser og angrep på de paramilitære er med på å sette Colombia Humana i en utsatt posisjon. Gustavo Petros innflytelse som politiker har økt etter presidentvalget. Dette har, ifølge en representant for Latin-Amerika-gruppene i Norge (telefonsamtale, mai 2021), ført til overgrep mot bevegelsens medlemmer.

Flere politikere i Colombia Humana har mottatt drapstrusler fra den paramilitære gruppen Aguilas Negras. Blant dem som har mottatt direkte trusler er Gustavo Petro selv og også en journalist med tilhørighet til partiet, Hollman Morris. Morris stilte til valg som borgermester i Bogota i 2019 (Perez 2020). I sine trusler omtalte Aguilas Negras medlemmer av Colombia Humana som *petristas*, etter Gustavo Petro. I løpesedlene stod det at petrísticaene var militære objekter, i likhet med andre sosiale ledere (Escobar & Jordan 2020). Colombia Humana har også mottatt drapstrusler rettet mot en rekke navngitte medlemmer, skrevet på løpesedler fra den paramilitære gruppen Autodefensas Gaitanistas de Colombia (AGC) i provinsen La Guajira, nordøst i Colombia (El Espectador 2020).

Et medlem av bevegelsen, som også er studentleder ved et universitet i provinsen Cauca, mottok drapstrusler via sosiale medier. Det er ikke klart hvem som stod bak truslene. Studenten er medlem av Colombia Humana i byen Popayán, og var en av talspersonene for en studentdemonstrasjon i oktober 2020 (Quilindo 2020).

Har medlemmer av Colombia Humana blitt utsatt for andre typer overgrep?

Flere medlemmer har blitt drept. 17 aktivister fra Colombia Humana skal ha blitt drept i perioden 2016 til november 2020, og mer enn halvparten av disse drapene skal ha skjedd i 2020 (Perez 2020).

To fremstående medlemmer av bevegelsen ble drept i oktober 2020. Den ene, Gustavo Herrera, var en kjent valgkampleder for Gustavo Petro under presidentvalget i 2018. Den andre var Eduardo Alarcón Córdoba. Han var bondeleder og kjent medlem av Colombia Humana. Campo Elías Galindo, historiker og lokal leder av Colombia Humana i Medellín, ble funnet drept i sin leilighet i oktober 2020. Galindo hadde sin egen nettside, der han skrev om globale, nasjonale og lokale tema knyttet til samfunnsfag og historie. En

miljøaktivist og medlem av Colombia Humana, Alejandro Llinás, ble drept i april 2020 (Infobae 2020).

Landinfo har ingen statistikk over drap på personer tilknyttet Colombia Humana i 2021. Ifølge valgobservasjonskomiteen (Misión de Observación Electoral – MOE, som sitert i El Espectador 2021b) som har sett på voldshendelser i første halvår av 2021, har overgrep mot politiske, sosiale og kommunale ledere økt med 15,7 % fra tilsvarende periode i 2020. MOE har registrert i alt 247 hendelser. Voldshendelser mot sosiale ledere utgjør 52 % av de registrerte hendelsene, mens 42 % (i alt 103 enkelthendelser) var rettet mot politiske ledere. Det gis ingen nærmere definisjon av politisk leder, og heller ikke informasjon om hvor mange av hendelsene som rammet medlemmer av Colombia Humana.

En mann ble drept i San Luis i Antioquia, nordvest i landet, 3. mai 2021, mens han laget mat som ledd i en pengeinnsamling til venner som var rammet av covid-19. Mannen var aktivt medlem i Colombia Humana og omtales som en lokal leder. Han var nevø av borgermesteren i kommunen. Den drepte skal på forhånd ha blitt truet av paramilitære, og det er angivelig de som står bak drapet (El Espectador 2021a).

Er overgrepene mot Colombia Humana knyttet til profilerte personer i Colombia Humana eller er annen aktivitet avgjørende?

Situasjonen til medlemmer/aktive i Colombia Humana som har vært utsatt for overgrep, kan sees i sammenheng med situasjonen for sosiale ledere. Flere av de drepte har, i tillegg til tilknytning til den politiske bevegelsen, også hatt en funksjon som sosial leder (Infobae 2020). Dette bekreftes av en representant for en NGO i Norge og en representant for Latin-Amerika-gruppene (meldingsutveksling, mai 2021; telefonsamtale, mai 2021).

Noen av de drepte i Colombia Humana har tidligere vært lokale ledere, herunder sosiale ledere som menneskerettighetsledere og miljøaktivister. Dette er personer som har vært engasjerte over lang tid, og de har blitt med i Colombia Humana fordi de allerede har et engasjement. Disse blir ofre fordi dette er en type aktivister som generelt blir rammet av angrep fra irregulære væpnede grupper (representant for en NGO i Norge, mai 2021).

Sosiale ledere er et vidt begrep i Colombia, og inkluderer aktive personer innenfor miljøbevegelsen, bondeorganisasjoner, menneskerettighetsorganisasjoner, studentorganisasjoner og andre. Personer som engasjerer seg i det sivile samfunn, blir sett på som en trussel av de irregulære væpnede gruppene. Siden fredsavtalen mellom geriljaorganisasjonen FARC og colombianske myndigheter ble undertegnet i 2016, har mer enn 1000 sosiale ledere blitt drept. Les mer om drapene på sosiale ledere i Landinfos responser (Landinfo 2020a; Landinfo 2020b).

Ifølge en representant for Latin-Amerika-gruppene i Norge (telefonsamtale, mai 2021) kan sosiale ledere og medlemmer av Colombia Humana på ulike nivåer bli utsatt for trusler og overgrep. Tidligere var det ofte markante ledere som ble rammet, mens truslene nå mer rettes mot lokale ledere. Det kan være trusler og drap rettet mot enkeltpersoner i et lokalsamfunn eller drap knyttet til massakre hvor flere blir rammet. Massakren kan være en måte å skape frykt i samfunnet på. Enkelte ganger går de væpnede gruppene fra hus til hus for å skape frykt..

Representanten for en NGO opplyser at det ikke alltid er klart hvorfor en person blir truet. Det kan være enkelthendelser hvor aktiviteten for Colombia Humana spesifikt er den direkte utløsende årsaken til truslene/overgrepene. Dette kan være trusler som frembringes lokalt, dvs. mot lavprofilerte personer. Væpnede aktører ønsker ikke at befolkningen skal engasjere seg og de ønsker ikke at folk skal være politisk aktive. Hvis alle er passive, er det lettere å få kontroll over et område, - slik de ulike væpnede gruppene ønsker. Det er med andre ord vanskelig å vite eksakt hvorfor én person utsettes for overgrep og andre ikke. Dette er de væpnede gruppenes taktikk, - det at det ikke alltid er lett å se et mønster (representant for en NGO i Norge, mai 2021). En colombiansk forsker (meldingsutveksling, mai 2021) opplyser det samme, - at det ikke alltid kommer frem i opplysninger om den drepte hvorvidt vedkommende i tillegg til å være sosial leder i en eller annen betydning også har en tilknytning til Colombia Humana. Forskerens inntrykk er at denne typen drap på sosiale ledere/personer innen Colombia Humana først og fremst skjer på landsbygda.

I hvilken grad blir overgrepene mot personer tilknyttet Colombia Humana etterforsket og overgriperne straffeforfulgt?

Ifølge den colombianske forskeren (meldingsutveksling, mai 2021) blir ikke menneskerettighetsbrudd begått mot sosiale ledere og medlemmer av Colombia Humana etterforsket. Global Witness (2020) skriver i sin rapport fra 2020 at 89 % av overgrepene rettet mot sosiale ledere forblir ustraffet.

Se mer om mulighetene for beskyttelse for internt fordrevne i Landinfo respons (Landinfo 2020a).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Bogotá cómovamos (u.å.). *Bancada: Movimiento Progresistas*. Bogotá: Bogotá cómovamos
Tilgjengelig fra <https://web.archive.org/web/20190704132506/http://www.bogotacomovamos.org/concejo/bancadas/movimiento-progresistas/> [lastet ned 16. august 2021]
- El Espectador (2020, 23.oktober). Amenazan de muerte a miembros de Colombia Humana en La Guajira. *El Espectador*. Tilgjengelig fra <https://www.elespectador.com/colombia/mas-regiones/amenazan-de-muerte-a-miembros-de-colombia-humana-en-la-guajira-article/> [lastet ned 17. august 2021]
- El Espectador (2021a, 4. mai). Asesinan a David García, militante de Colombia Humana y sobrino de alcalde en Antioquia. *El Espectador*. Tilgjengelig fra <https://www.elespectador.com/colombia/medellin/asesinan-a-david-garcia-militante-de-colombia-humana-y-sobrino-de-alcalde-en-antioquia-article/> [lastet ned 17. august 2021]
- El Espectador (2021b, 25. august). Violencia contra líderes políticos, sociales y comunales aumentó un 15,7%. *El Espectador*. Tilgjengelig fra <https://www.elespectador.com/politica/violencia-contra-lideres-politicos-sociales-y-comunales-aumento-un-157/> [lastet ned 25. august 2021]
- Escobar, E. & Jordan, J.P. (2020, 11. september). *Massacre by Police on Colombia's Human Rights Day*. Tucson, AZ: Alliance for Global Justice. Tilgjengelig fra <https://afgj.org/javierordonezpresente> [lastet ned 16. august 2021]
- Global Witness (2020, 29. juli). *Defending tomorrow*. London: Global Witness. Tilgjengelig fra <https://www.globalwitness.org/en/campaigns/environmental-activists/defending-tomorrow> [lastet ned 19. august 2021]
- ICG, dvs. International Crisis Group (2019, 18. november). *Local Polls in Colombia Put Peace to the Test*. Brussel: ICG. Tilgjengelig fra <https://udis.sharepoint.com/sites/landdatabasen/Latin-Amerika/Colombia/Filarkiv/Local%20Polls%20in%20Colombia%20Put%20Peace%20to%20the%20Test.pdf> [lastet ned 20. august 2021]

- Infobae (2020, 22. oktober). Gustavo Petro acuridrá anta la ONU para denunciar homicidios de integrantes de Colombia Humana. *Infobae*. Tilgjengelig fra <https://www.infobae.com/america/colombia/2020/10/22/gustavo-petro-acudira-ante-la-onu-para-denunciar-homicidios-de-integrantes-de-colombia-humana/> [lastet ned 16. august 2021]
- Landinfo (2020a, 3. februar). *Colombia: Fremvekst av ulike væpnede aktører etter fredsprosessen, og drapene på sosiale ledere*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/02/Colombia-respons-Fremvekst-av-ulike-v%C3%A6pnede-akt%C3%B8rer-etter-fredsprosessen-og-drapene-p%C3%A5-sosiale-ledere-03022020.pdf> [lastet ned 16. august 2021]
- Landinfo (2020b, 11. november 2020). *Colombia: Miljøaktivister og hva de risikerer som følge av sitt arbeid*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/11/Colombia-respons-Miljoaktivister-og-hva-de-risikerer-som-folge-av-sitt-arbeid-11112020.pdf> [lastet ned 16. august 2021]
- Perez, G.R. (2020, 27. november). Assassinats, menaces... en Colombie, la démocratie un peu plus fragilisée chaque jour. *Le Parisien*. Tilgjengelig fra <https://www.leparisien.fr/international/assassinats-menaces-en-colombie-la-democratie-un-peu-plus-fragilisee-chaque-jour-27-11-2020-8410796.php> [lastet ned 16. august 2021]
- Quilindo, C. (2020, 21. oktober). Por redes sociales amenazan a líder estudiantil y miembro de la Colombia Humana. *RCN Radio*. Tilgjengelig fra <https://www.rcnradio.com/colombia/por-redes-sociales-amenazan-lider-estudiantil-y-miembro-de-la-colombia-humana> [lastet ned 17. august 2021]

Muntlige kilder

Cerac, dvs. Conflict Analysis Resource Center. Møte i Bogotá 3. mai 2019.

Colombiansk forsker i Bogotá. Meldingsutveksling 3. mai 2021.

Representant for en NGO i Norge. Meldingsutveksling 3. mai 2021.

Kilden har jobbet i mange år for en internasjonal organisasjon i Colombia.

Representant for Latin-Amerika-gruppene i Norge. Telefonsamtale 4. mai 2021.

© Landinfo 2021

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.